

معاون اهل سنت

سیمیه متقی

دبیر گروه سیاست

روز گذشته مجلس بالاخره با استعفای عبدالکریم حسین‌زاده برای پیوستن به دولت و قرار گرفتن بر کرسی معاونت امور توسعه روستایی، مناطق محروم و عشایر رئیس جمهور موافقت کرد. داستان از آنجا شروع شد که پس از آن که مسعود پزشکیان، در دوران تبلیغات انتخاباتی خود از ضرورت حضور «اقوام و مذاهب گوناگون در دولت و حکمرانی» گفته و در پی اش بیانیه‌ای با عنوان «حقوق اقوام و اهل سنت» منتشر کرد، همه منتظر شق القمری از سوی رئیس جمهور در این حوزه بودند؛ چون تا پیش از این حتی اگر دولت‌ها با اهل سنت مراوده خوبی داشتند، معمولاً کمتر پست مدیریتی طراز اولی به آنها داده می‌شد. بالاخره لیست وزرای پیشنهادی دولت پزشکیان اعلام شد و با وجود انتظار حداقل یک یا چند وزیر از اهل سنت، هیچ نامی از آنها در میان نبود. همین هم موجب شد که پزشکیان سبیل اعتراضات و انتقادات به‌ویژه از سوی فعالان سیاسی اهل سنت شود و حتی برخی استعفای محمدجواد ظریف را در مسیر همین رخداد قلمداد کنند. در همین بازه زمانی، در تریبون مجلس هم به تندترین لحن از پزشکیان انتقاد شد (از جمله محمدقسیم عثمانی، نماینده بوکان) و این حملات به پزشکیان ادامه داشت تا اینکه در تاریخ ۵ شهریورماه، عبدالکریم حسین‌زاده که تا آن زمان نماینده حوزه انتخابیه نقده و اشنویه از استان آذربایجان غربی بود به‌عنوان معاون امور توسعه روستایی، مناطق محروم و عشایر منصوب شد. چهره‌ای که هم جزء اقوام و هم اهل سنت محسوب می‌شد و تا به امروز این موقعیت بر جسته‌ترین و بالاترین پستی بود که به یک اهل تسنن در ایران داده شده بود. در پی این انتصاب سخن از «وفاق ملی» در سطح جامعه مطرح شد که در گزارشی در هم‌میهن به تالوشکی پزشکیان و گامی برای تحقق شعار «ایران برای همه ایرانیان» پرداخته شد. در پی آن از چنین تصمیمی از سوی رئیس جمهوری به‌خصوص از سوی چهره‌های اهل سنت ایران تشکر و قدردانی شد؛ البته که بر اساس همان بحثی که پس از سخنان ظریف در جایگاه رئیس شورای راهبری و امتیاز قائل شدن برای اهل سنت در ارزیابی‌های این شورا مطرح شد که به موجب برخی شاکی از این روند حاکم بر این شورا بودند و به آن تاخندند که «مگر شیعه بودن ایراد است که امتیاز برای اهل سنت قائل شده‌اید»؛ (که همان وقت بسیاری و از جمله در همین روزنامه هم‌میهن در پاسخ به این افراد توضیحاتی داده شد و از محدودیت‌های پیشینی و ضرورت جبران آن گفته شد که از جمله روش‌های آن همین تبعیض مثبت قائل شدن است) نگرانی از نحوه برخورد مجلس با این تصمیم به میان آمد؛ به‌ویژه آنکه بر اساس رویه موجود باید او از مجلس استعفا می‌داد و مجلس نسبت به آن تصمیم می‌گرفت.

همه این رخدادها و با وجود چنین پیش‌زمینه‌ای درباره مخالفان دولت، وقتی نمایندگان مجلس در ۴ مهرماه در جریان بررسی به استعفای حسین‌زاده با ۱۲۹ رای مخالف در برابر ۱۰۷ رای موافق و ۵ رای ممتنع او را از حضور در پست معاونت رئیس جمهور محروم کردند؛ اولین برداشت همین شد که نگاه تندروانه مخالف وفاق ملی در دولت بر مجلس غلبه کرده و مانع از قرار گرفتن یک اهل سنت گردید در پست معاونت ریاست جمهوری شده است. پس از آن هم بحث‌های قانونی و ضرورت‌های آن مطرح شد که این حضور علاوه بر مسئله تخصص در راستای تحقق وفاق ملی است و چنین تصمیمی از سوی مجلس جمعی از اهل سنت را سرخورده می‌کند. در برابر البته نمایندگان مجلس از حق قانونی خود، تک‌نماینده بودن حوزه انتخابیه نقده و اشنویه و تخصص او در مجلس گفتند؛ که تقریباً برای مستمعین و خوانندگان‌شان قانع‌کننده نبود و رایزنی‌ها ادامه یافت. قرار دولت و مجلس این شد که دوباره استعفای حسین‌زاده در مجلس بررسی شود و روز گذشته بالاخره با تصمیم مجلس او از مجلس جدا و به دولت پیوست تا مسیری که پزشکیان برای وحدت سنت و شیعه و نزدیکی اقوام در پیش گرفته است هموارتر شود. حضور اهل سنت در دولت راهمه ما قدر می‌دانیم و چنین تصمیم و گامی از سوی دولت را حرکت به سمت دولت مقبول ارزیابی می‌کنیم. امید که در راستای تحقق وفاق ملی طرح شده از سوی دولت و تحقق وعده‌ها به همین زودی شاهد تصمیمات مهم‌تر و وحدت‌آفرین‌تر در حوزه‌های مختلف باشیم.

گزارش دولت

دولتمردان در سیمبل

بررسی مواضع چهره‌های شاخص دولت که سوژه اصلی حملات تندروهای اصولگرا قرار گرفته‌اند

اظهارنظر اصلاح‌خواهانه او بود و حالا با چنین مواردی این همه نخواستن برای حضور او در دولت از سوی تندروها نشان از آن دارد که آنها از راه میانه بیزارند و مقابله با تعامل را در پیش گرفته‌اند.

محمدرضا ظفرقندی: به قانون اساسی التزام دارم و یادگرفتم حامی مردم باشم

محمدرضا ظفرقندی، وزیر بهداشت دولت چهاردهم یکی از محوری‌ترین افرادی بود که با روی کار آمدن دولت چهاردهم در معرض حمله‌های منتقدین به دولت قرار گرفت. مواضع ظفرقندی در خصوص اتفاقات سال ۸۸ و ۱۴۰۱ و مهمتر از آن عدم اعلام برانست او از اظهارنظرهای گذشته، نماینده‌های مجلس را حسابی کلافه و عصبانی کرد. یکی از مهمترین استنادات به مواضع ظفرقندی بازنشر درخواست انجمن اسلامی جامعه پزشکی ایران از دبیر شورای عالی امنیت ملی برای رفع حصر است. موضوع مربوط به نامه‌ای است که این انجمن که ظفرقندی دبیرکل آن بود منتشر کرده و در آن ضمن تاکید بر ضرورت رفع حصر میرحسین موسوی، زهرا رهنورد و مهدی کروبی، خواهان بررسی فوری شرایط جسمی و سلامت آنان توسط پزشکان معتمد و درمان بیماری‌های آنها در مراکز درمانی مناسب شد. این انجمن در خصوص وضعیت مصطفی تاجزاده نیز در نامه‌ای به ریاست قوه قضائیه خواهان فراهم کردن شرایطی برای رسیدگی پزشکی به وی شده بود؛ نامه‌هایی که بر اصل حقوق پزشکی تاکید بیشتری دارند. موضوع مورد انتقاد دیگر مواضع ظفرقندی در جریان اعتراضات سال ۱۴۰۱ است؛ موضعی که آنها نیز از سوی انجمن اسلامی جامعه پزشکی منتشر شده است. اشاره مخالفان به بخشی از این بیانیه است که حرکت اعتراضی سال ۱۴۰۱ را جنبشی «پاک» خطاب کرده اما به بخش‌های دیگر این نامه که خواستار تعامل حاکمیت با مردم است اشاره‌ای نمی‌شود. در این بیانیه تاکید شده است که «حکومت باید گوش شنوا، چشمی بینا و زبانی پاسخگو به این همه ناراضی‌تبی و بی‌زاری

محمدجواد ظریف: مردم در برابر حرف نادرست مقاومت می‌کنند

تندروها علاوه بر حضور محمدجواد ظریف در دولت حسن روحانی و توافق برجام به رویکرد ظریف از لحاظ سیاسی هم انتقاد کردند اما او دقیقاً در هیچ‌یک از دوره‌های حساس سیاسی و اجتماعی به جز انتخابات اخیر به عنوان یک فعال سیاسی نقش‌آفرینی نکرده است. ظریف در سال ۸۸ بیشتر نگران سیاست‌های خارجی دولت احمدی‌نژاد بود. او که در جریان نامه‌نگاری اوپاما با رهبری قرار گرفته بود، اتفاقات سال ۸۸ را حوادث تلخی نامید که نتهتها سیاست داخلی ایران را مشوش کرد که به سیاست خارجی نیز آسیب رساند. این صحبت‌های ظریف که در مجله «آگاهی نو» به چاپ رسیده، از توجه ظریف به شعاری مشکوک در بین معترضین سخن می‌گوید که تاثیر آن شعار را بدتر از حوادث آن سال می‌داند؛ شعاری که خطاب به اوپاما، رئیس‌جمهور آمریکا داده می‌شد: «اوپاما/ اوپاما یا با اوپا یا با ما». و همین شعار با ارسال پیامی مشکوک به یک دولت خارجی، اوپاما و وزیر امور خارجه‌اش هیلاری کلینتون را در دام یک خطای تحلیلی و راهبردی انداخت که منجر به دخالت لفظی و کلامی آنها در سیاست داخلی ایران شد و در ادامه مسیر مذاکراتی که در آن زمان برای عموم مردم محرمانه بود را منحرف کند. در دولت حسن روحانی هم که حضور و نقش‌آفرینی و اظهارنظرهای او به عنوان وزیر خارجه ایران همواره در جهت ارتقای موقعیت ایران در جهان و همسوس با نظرات رسمی بوده است. پس از آن هم محمدجواد ظریف در اعتراضات سال ۱۴۰۱ در «خانه گفت‌وگوی دانشگاه تهران» که نشست به بهانه اعتراضات برگزار کرده بود، اینگونه گفت: «از یک طرف ما زیر بار زور نمی‌رویم و دوم آنکه مردمی داریم که در برابر حرف نادرست مقاومت می‌کنند. این بزرگترین عامل بازدارنده ما است... حتماً اشتباه می‌کنیم اگر فکر کنیم، می‌توانیم مردم را نادیده بگیریم. تصور اینکه مردم را بتوان با خشونت حفظ کرد، تصوری است که خداوند به پیغمبر می‌فرماید تو هم نمی‌توانی.» این سخنان اوج

منصوره محمدی

خبرنگار گروه سیاست

مهمترین دلیل مخالفت نمایندگان مجلس با سه وزیر پزشکیان در زمان رای اعتماد به آنها، اظهارنظرهایی بود که آنها نسبت به اتفاقات سال ۸۸ و ۱۴۰۱ داشتند؛ مخالفتی که دامن پزشکیان را نیز در زمان ثبت نام برای انتخابات مجلس دوازدهم گرفته بود و پس از اعلام اسامی کابینه‌اش نیز از انتقادات بی‌نصیب نماند.

روزنامه کیهان در یادداشتی که ۲۹ تیرماه در این روزنامه منتشر شد، مدعی شد که پزشکیان در محاصره «زایوه دارها» و «محکومان امنیتی» قرار دارد که برخی از آنها سوابقی همچون پادویی آمریکا، انگلیس و اسرائیل در فتنه ۸۸، حمایت از تحریم انتخابات و... را داشتند. بعد از گرفتن رای اعتماد همه وزرای کابینه پزشکیان از مجلس، نوبت به محمدجواد ظریف رسید.

او که با یک استعفا بعد از اعلام کابینه پیشنهادی، تا حدودی خیال اصولگراها و به‌ویژه جریان‌های تندرو مجلس را راحت کرده بود، اما با بازگشت دوباره به معاونت راهبردی ریاست جمهوری، دوباره در کانون توجه منتقدین تندرو دولت قرار گرفت.

حمله‌ها به او این بار به دلیل دوتابعیتی بودن فرزندش پرننگ بود و کامران غضنفری نماینده عضو جبهه پایداری تهدید کرد که اگر ظریف از دولت پزشکیان استعفا ندهد، به دستگاه قضایی شکایت خواهند کرد. در پی همه این روزها که از شروع به کار دولت چهاردهم می‌گذرد، هر بار از حمله و هجوم به دولت پرسیده می‌شود، آنها سخن از مواضعی می‌گویند که به موجب آن پزشکیان نباید آنها را به دولت دعوت کند.

یک جا آنها را به خاطر اعتراضات سال ۸۸ و یک جا به خاطر تحصن در مجلس ششم یا اعتراضات ۱۴۰۱ مورد عتاب قرار می‌دهند و درباره ظریف و علی‌طیبنیا هم که دولت حسن روحانی را بهانه کرده‌اند و می‌گویند اینها اعلام برائت نکرده‌اند و نباید از آنها استفاده کرد. البته که پزشکیان جواب آنها را داد و از «وفاق ملی» با همین نگاه و بهره بردن از متخصصین همه جریان‌ها دفاع کرد. البته که حمله به دولت ادامه دارد و به نظر می‌رسد داستان به همین منوال انتقاد به گذشته افراد ادامه می‌یابد.

در این گزارش نگاهی به اظهارنظرها و مواضع چهره‌های شاخص دولت که مورد حمله تندروهای اصولگرا قرار گرفتند می‌پردازیم تا ببینیم حمله‌ها به چه بخشی از زندگی آنهاست.